

סדנה לפתיחת אספת הורים ראשונה לעל-יסודי ברוח דמותה של נחמה ליבוביץ

ברכה עינת | מדריכת במ"ה, מחוז חיפה

מבוא

מדי שנה נבחרת דמות אחרת ל"דמות החמ"ד", שעליה אנו מדברים עם התלמידים וכן במפגשים עם ההורים. השאלה המעניינת היא - מה נוכל לקחת מדמותה של נחמה ז"ל, ולהפוך אותו לרלוונטי ומשמעותי עבורנו כיום.

נחמה העדיפה שיקראו לה "נחמה", ולא "פרופ' ליבוביץ", ועל מצבתה כתוב בפשטות, לפי בקשתה - "מורה".

מטרות

- ✓ לספר על קורות חייה של נחמה.
- ✓ להשתמש בדבריה ובמעשיה כמודל לחיקוי עבורנו ועבור תלמידינו.

משך הזמן

10-15 דקות

קהל היעד

הורים באספה הראשונה בחטיבת הביניים / בחטיבה העליונה

מהלך הסדנה

- יום לפני אספת ההורים המורה יביא לכיתה דפים ומעטפות ויבקש מהתלמידים לכתוב מכתב להורים. הנושא יכול להיות -
 - משהו שאני רוצה להודות להורים עליו
 - ציפיות שלי מהשנה הזו, ובמה אני מבקש מההורים שיעזרו לי
 - משהו בפרשת השבוע שהמורה למד עם התלמידים, וכעת התלמידים יכתבו עליו להורים, בתוספת נימה אישית שלהם וכו'.
- המורה ייקח את הדפים ויכניס כל אחד למעטפה עם שם התלמיד עליה - עבור אבא / אימא של...
- בערב האספה עצמה המחנך מתאר מעט את קורות חייה של נחמה ובתוכם מספר על "גיליונות נחמה", שאותם שלחה נחמה במכתבים ללומדים שלה ברחבי הארץ וגם בחו"ל. אחר כך המחנך יקריא את הקטע שלהלן, מתוך מכתב שכתבה נחמה:

"תחילה היו הלומדים חברים ותיקים - קרובים שנתרחקו - מאלה שעוד נשתייר בפיהם טעמו הטוב של לימוד פרשת השבוע עם רש"י ואף עם אור החיים מימי ילדותם ורצו להזכיר לעצמם נשכחות.

אחר כך פנו גם מבני הדור החדש, מאלה שלא למדו בבית ספר תורה עם רש"י ואין צריך לומר שמימיהם לא נגה עליהם אורו הגדול של הרמב"ן - והיה להם הדבר להווייה.

ונתוספו אנשים מבני כל השכבות והמקצועות. והנה אחד תל-אביבי הכותב דברים של טעם במשך שנה ויותר ולשאלה הסקרנית של עורכת הגיליונות למקצועו עונה הוא בפשטות: מנקה רחובות עירוני.

והנה הבחורה הכותבת בהבנה ובשיגאות כתיב ושואלת בעקשנות כל דבר הקשה לה ואינה מדלגת על שום פרשה והיא מלצרית בבית קפה.

והנה הרופא מהולנד והוא בקיא גדול בענייני דקדוק ומסורת ומקשה על פרשניו

לשמה!) כיום מכתבים הם מצרך נדיר, וממש קשה לדמיין את הפעולה הזו של שליחת מכתבים לאנשים רבים כל כך.

הגיליונות נכתבו מתוך עומק של למדנות, מתוך שאילת שאלות ועמידה על השאלה - מה הפריע כאן לפרשן, שבגללו הוא מצא לנכון לפרש עניין זה. נחמה כמו מלמדת אותנו מהו הדנ"א של הלומד הטוב -

- ✓ חריצות
- ✓ התמדה
- ✓ למדנות
- ✓ השקעה
- ✓ חוכמה
- ✓ אכפתיות

במהלך הקורונה התלמידים שלנו הרבה פעמים איבדו את הרצון שלהם ללמידה, את המוטיבציה להשקיע ולהתמיד ואת האכפתיות שלהם כלפי בית הספר. לעיתים חלה התרחקות גם מחבריהם. מתוך דבריה ומעשיה של נחמה נוכל ללמוד על מוטיבציה, התמדה והשקעה, שבכוחן להפוך עולמות.

הלוואי שנזכר כולנו להיות לומדים ומלמדים כמוהו!
בסיום הפעילות ייתן המחנך להורים את המכתבים מילדיהם.

מטעמי המקרא. והנה מנהלת הפנקסים של בית ספר גדול והיא חניכת בית הספר בארץ ותשובותיה מפליאות בנימוקן הבהיר ובעומק תפישתה.

והנה המורה-המנהל של ביה"ס בשדה יעקב, הלומד ומלמד על פי הגיליונות 13 שנה. והעובדת הסוציאלית מגרמניה, בעלת ההשכלה הכללית הגבוהה, והנה הפיזיקאי באוניברסיטה המתוכנן ומתפלפל בחריפות והוא חניך ישיבה בארצות הברית.

ועקרות הבית אשר אחרי יום של עבודה מטרידה במטבח ועמידה בתור בשוק ובחנות מקדישות שעה שעתיים לעיון מעמיק וכתובת תשובות, וזוגות צעירים בפרדס חנה ופתח-תקוה, בחיפה ובכפר-סבא, המזמינים שכנים ללימוד משותף בחורף בליל שבת ובקיץ בשבת אחרי הצהריים.

וחוגים גדולים של שלושים עד ארבעים איש מבני המשמרת הצעירה של הפועל המזרחי בערים ובמושבות הגדולות המחלקים את הגיליונות בין כל המשתתפים, שואלים ועונים מתוך פלפול חברים.

ובשנות מלחמת העולם חדר הלימוד גם אל הצבא, והיתה פלוגה במשמרת החוף בארצנו אשר למדה בשבתות ושלחה תשובות ושאלות 'בשם הפלוגה'. וחדר הלימוד אל 'הבריגדה' ונתקבלו מכתבים נוגעים עד הלב ממדבר לוב מאחד נהג המחזיק בתוך אוטו המשא שלו חומש מקראות גדולות בצדו של התיק הקטן והמשניות בכרך אחד.

והכותב בתנאי האפלה בשבתו על רצפת האוטו והספר והגיליון על ברכיו. והגיע פתאום מכתב מאיטליה לאחר כניסתם של חילות צבא-הברית, שלא יוכל להמשיך בלימודו כי החומש שלו מונח על קרקע הים התיכון".

• לאחר ההקראה ישאל המחנך את ההורים: מה אפשר ללמוד מהדברים לגבינו? לחיינו ולחיי תלמידינו היום?

"גיליונות נחמה" היו גיליונות שנחמה שלחה מדי שבוע לאנשים בארץ וגם בחו"ל, החל מ-1942 כשהייתה בת 37. הגיליונות הלכו ותפסו תאוצה במשך 30 השנים שבהן נשלחו.

מדובר כאן על מפעל של אישה אחת, שבמו ידיה יצרה אותם, שלחה אותם, ובכתב ידה ממש גם תיקנה אותם ושלחה בחזרה לאנשים שכתבו לה. היא עשתה זאת באכפתיות מדהימה, עד שלעיתים נוצרו ממש קשרים בין-אישיים עם הכותבים אליה.

מדהים עד כמה אדם אחד, בכוחותיו שלו ובאמצעים פשוטים, ללא כל עזרה ושימוש ברשתות, יכול ליצור מהפך של ממש, ובענייני רוח! (לא אופנה, לא מזון, לא ריאליטי... תורה